Need an amazing tutor?

www.teachme2.com/matric

Collected and collated by

teachme2

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

2022

PUNTE: 70

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 41 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommers van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vrae en kies die vrae wat jy wil beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

   AFDELING A: Roman (35)
   AFDELING B: Drama (35)
   AFDELING C: Kortverhale (35)
   AFDELING D: Gedigte (35)

3. Beantwoord vrae in TWEE afdelings, soos volg:

   AFDELING A: ROMAN
   Beantwoord die vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

   AFDELING B: DRAMA
   Beantwoord die vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

   AFDELING C: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

   AFDELING D: GEDIGTE
   Beantwoord die vrae oor TWEE gedigte wat jy bestudeer het.

4. Gebruik die kontrolelys op bladsy 4 om jou te help.

5. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

7. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.

8. Bestee ongeveer 75 minute aan elke afdeling.

9. Skryf netjies en leesbaar.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

INHOUDSOPGAWE

Kies TWEE afdelings.

AFDELING A: ROMAN **Beantwoord slegs EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. Kringe in 'n Bos	35	5
2. Die Ongelooflike Avonture van Hanna Hoekom	35	9
3. *Meeulanders*	35	13
4. *Lien se Lankstaanskoene*	35	17
AFDELING B: DRAMA **Beantwoord slegs EEN vraag.**		
5. *Poppie – Die Drama*	35	21
6. *Paljas*	35	25
7. *Fiela se kind – Die Drama*	35	29
AFDELING C: KORTVERHALE **Beantwoord vrae oor AL TWEE kortverhale.**		
8.1 "Veertig sinkplate teen die suidewind"	18	33
EN		
8.2 "Roep van die vleikuiken"	17	35
AFDELING D: GEDIGTE **Beantwoord vrae oor AL TWEE gedigte.**		
9.1 "By die robot in Eerstelaan"	17	37
EN		
9.2 "Pryslied"	18	40

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

KONTROLELYS

Gebruik die kontrolelys om te verseker dat jy die vereiste getal vrae beantwoord.

AFDELING	VRAAGNOMMERS	GETAL VRAE BEANTWOORD	DUI AAN (✓)
A: Roman	1–4	1	
B: Drama	5–7	1	
C: Kortverhale	8	1 (2 kortverhale)	
D: Gedigte	9	1 (2 gedigte)	

LET WEL: Maak seker dat jy vrae oor slegs TWEE afdelings beantwoord het.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING A: ROMAN

Beantwoord slegs EEN vraag oor die roman wat jy bestudeer het

VRAAG 1: *KRINGE IN 'N BOS* – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS A

Het hulle koeëls gekry? Elke keer as hy bergkant toe gekyk het, het hy probeer raai in watter kloof die skerm staan en waar die olifante skuil.

En die hele tyd het die vernedering om weggejaag te wees soos 'n tweede skaduwee met hom saamgeloop. Hulle bosmense is geheg aan mekaar, afhanklik van mekaar. Hulle keer vir mekaar. Goed, hy kon vir sy pa gevra het om hom nog 'n kans te gee; dis waarvoor sy pa die volgende dag gewag het. Hy weet. Maar hy het ook geweet dat dit net uitstel sou wees; daar sou elke keer 'n volgende keer wees dat hy weer nie die wrewel sou kon inhou nie. Dit het gevoel of sy voete moet loop. Weg. Hy het dit oorweeg om uit te vind in watter rigting 'n mens moet loop om by die diamante uit te kom ... Lange Kloof se kant toe oor die berg? Dit was sommer dink uit benoudheid. Hy het geweet waarheen hy moes gaan, sy hande het immers hout geken ...

"Nou wil jy skielik werk hê! Wie sê vir jou ek het iemand nodig?"

"Ek het maar gekom omdat mister MacDonald eendag gesê het."

"Dink jy ek het nog al die tyd vir jou gewag? Of het julle werklik so min verstand as wat hulle sê julle het?"

1.1 Waaroor het Saul van sy pa verskil wat Saul laat besluit het om die Bos te verlaat? (1)

1.2 Gee TWEE redes waarom MacDonald nie vir Saul betaal het toe die ander werkers betaal is nie. (2)

1.3 Wat het Saul die dag toe sy pa-hulle hout gebring het, op hulle wa gesien wat hom ontstel het? (1)

1.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.4) neer.

"Dit het gevoel of sy voete moet loop." (Reël 8)

Hierdie optrede van Saul wys dat hy ... was.

A opstandig
B ondankbaar
C verward
D ongemaklik (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

1.5 Saul het gesien hoe MacDonald sy pa, Joram, verneder het.

Sê hoe Saul vóór hierdie insident oor sy pa gevoel het en hoe Saul se houding teenoor sy pa ná hierdie insident verander het. (2)

1.6 In enige roman is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.6.1 tot 1.6.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
1.6.1 Saul het Patterson in opdrag van MacDonald Bos toe gevat.	A Saul het besluit om nie meer met die Pictor weg te gaan nie.
1.6.2 Saul se broers kon nie meer hout aan MacDonald verkoop nie.	B Saul is in die sosiale kringe van Knysna aanvaar.
1.6.3 Saul het vriende geraak met James Stewart.	C Saul het oor Kate teen MacDonald in opstand gekom.
1.6.4 Saul het ná Oupoot se dood nuwe beloftes gekry.	D Saul het besluit om Swellendam toe te gaan vir ander geleenthede.
	E Saul het die geleentheid gekry om goud te kon delf.

(4 x 1) (4)

1.7 Watter TWEE karakters het saamgestem dat Saul 'n pan gesteel het om ryk te kon word? (2)

1.8 "Of het julle werklik so min verstand as wat hulle sê julle het?" (Reël 15 en 16)

Verduidelik hoekom Saul ongelukkig oor hierdie woorde van MacDonald kon wees. (1)

1.9 MacDonald wou nie hê sy dogter moes met Saul vriende wees nie en die mense van Knysna het die boswerkers vermy.

Waarom is hierdie kwessie vandag steeds relevant? (1)

1.10 Was Saul 'n goeie rolmodel vir sy jonger familielede? Motiveer jou antwoord deur na Saul se keuses oor sy toekoms te verwys. (1)

1.11 Wat, dink jy, is Kate se mooiste eienskap in haar vriendskap met Saul voordat haar pa haar Kaap toe gestuur het? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS B

Kate MacDonald. Onmoontlik, maar dit was sonder twyfel sy. Die weerbarstige kind was skielik groot en het met die grootste selfversekerdheid langs die wa in die modder gestaan. Hy het geweet dat sy sou mooi wees as sy groot is, maar nie gedink só mooi nie. Toe hy haar die laaste keer gesien het, was sy amper vyftien ... sy moet dus nou twee-en-twintig wees. 5

Hy kon nie besluit of hy moet nader stap en haar verras, of wag totdat sy hom herken nie. Aan die ander kant, hy skuld Kate MacDonald niks en sy skuld hom niks; as sy teenwoordigheid haar dalk in die verleentheid stel, moet sy so gou as moontlik agterkom dat Saul Barnard verkies om op *sy plek* te bly. Veral waar dit die MacDonalds aangaan. Die beste sou dus wees om háár te verras. 10

Hy het stadig opgestaan en nader geloop. "Kate MacDonald!" Hy het dit nie té verras laat klink nie.

Die verbasing op haar gesig toe sy omdraai, was oop en eerlik en haar mond het sonder 'n woord oopgeval.

"Dag, Kate." 15

"Wel! Ek het gehoor dat Charles Dickens wraak geneem het; hulle het my egter nie gesê hoe deeglik nie." "Hallo, Saul."

1.12 Vertel hoe Saul Barnard nou ná ses jaar van gouddelwery in Knysna behandel is. Gee TWEE feite. (2)

1.13 Wat het Kate nou na jare hier in die Bos kom doen? (1)

1.14 Uit hulle gesprek op pad Meulbos toe was dit duidelik dat Saul en Kate nie dieselfde oor dinge gedink het nie.

Noem TWEE van hierdie dinge waaroor hulle verskil het. (2)

1.15 "... Saul Barnard verkies om op *sy plek* te bly." (Reël 9)

Hoe het Saul op hierdie stadium gevoel oor wat jare gelede gebeur het toe hy by MacDonald gewerk het? Motiveer jou antwoord. (2)

1.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.16) neer.

"Ek het gehoor dat Charles Dickens wraak geneem het; hulle het my egter nie gesê hoe deeglik nie." (Reël 16 en 17)

Hierdie woorde van Kate suggereer dat sy ...

A Saul kwalik geneem het omdat hy weggegaan het.
B nie respek het vir die persoon wat Saul geword het nie.
C Saul steeds gesien het as iemand met wie sy kon grappe maak.
D nog altyd belanggestel het in Saul en wat hy in sy lewe gedoen het. (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

1.17 Daar was spanning tussen Saul en Kate in die roman.

1.17.1 Wie, behalwe Saul en Kate self, sou die spanning kon verlig? (1)

1.17.2 Hoe sou hy/sy dit kon doen? (1)

1.18 Beantwoord die volgende vrae.

1.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (1.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie roman is (die ontwikkeling van die houtkappers se omstandighede/die bewaring van die natuur). (1)

1.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

1.18.3 Wat kon gebeur het as die Bosmense eerder hulle eie houtbesighede begin het en nie al die hout aan houtkopers verkoop het nie? (1)

1.19 Dink aan Jozef en Saul se verhouding.

1.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in Jozef se houding teenoor Saul plaasgevind? (1)

1.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.19.1. Die positiewe verandering in Jozef moet duidelik uitkom. (1)

1.20 Watter insident in die roman het jou ontstel? Konsentreer slegs op 'n insident in die Bos en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 2: *DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM* – Marita van der Vyver

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS C

Mamma was 'n onbekende woord, want Mana het haarself nooit só genoem nie. En *pappa* was nie net 'n onbekende woord nie, dit was heeltemal 'n onbekende begrip. Toe ek tien maande oud was, het Gavin lankal nie meer saam met ons gewoon nie. Nee, hulle is nie kwaad uitmekaar nie, hulle het vooraf besluit sy sou my alleen grootmaak. Gavin sou nie babakots op sy modieuse klere kon hanteer nie.

As jy my vra (nie dat iemand my al ooit gevra het nie), was my eerste woord 'n gil van woede. *Hoekom kan ek nie maar 'n normale baba met 'n normale ma en 'n normale pa wees nie?*

En nou is ek vasgekeer op 'n berg waar ek oor tien dae my vyftiende verjaardag moet vier, saam met my abnormale ma, my ingewikkelde gesin, my beste vriendin – *wait for this* – my pa met die peroksiedhare. Ek was vreeslik dankbaar toe Sharon vra of sy nie ook so 'n stukkie van hierdie vreemde wittebrood saam met my kan kom hou nie. (Sy dink mos my gesinslewe is opwindend. Ná 'n paar dae saam met ons op die berg sal sy beslis anders dink.) En ek was vieslik ondankbaar toe Gavin uit Johannesburg laat weet hy wil óók my verjaarsdag saam met my kom vier.

2.1 Wat het Mana anders as enige ander ma gemaak? Dink net aan wat sy gesê het. (1)

2.2 Dink aan Mana en Gavin se troue.

Gee TWEE redes waarom Hanna gedink het dat sy nie 'n normale pa gehad het nie. (2)

2.3 Watter naam het Hanna vir haarself in haar verbeelding uitgedink? (1)

2.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.4) neer.

"As jy my vra (nie dat iemand my al ooit gevra het nie), was my eerste woord 'n gil van woede." (Reël 6 en 7)

Hierdie woorde van Hanna wys dat sy ... was.

A geïrriteerd
B ondankbaar
C bang
D onsensitief (1)

2.5 "Ek was vreeslik dankbaar toe Sharon vra of sy nie ook so 'n stukkie van hierdie vreemde wittebrood saam met my kan kom hou nie." (Reël 11 en 12)

Verduidelik hoekom Hanna opgewonde was omdat Sharon kon saamkom. (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

2.6 Gavin het Hanna se vyftiende verjaarsdag saam met hulle gevier.

Sê hoe Hanna vóór hierdie verjaarsdag oor Gavin gevoel het en hoe Hanna se houding teenoor haar pa ná dié verjaarsdag verander het. (2)

2.7 In enige roman is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.7.1 tot 2.7.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.7.1	Mana het besluit om 'n tweede kind te hê.	A	Hanna se droom oor Yann wat Jan was, het verdwyn.
2.7.2	Sharon het vir die vakansie by Hanna-hulle kom kuier.	B	Ongewone kuiergaste het mekaar beter leer ken.
2.7.3	Daar was 'n storm op die berg.	C	Die proefbuisbaba, Tibo, is gebore.
2.7.4	Hanna het aan die einde van die vakansie haar verhaal geskryf.	D	Die verhaal oor die tandarts en sy gesin is vertel.
		E	Die koningin het erkenning gekry.

(4 x 1) (4)

2.8 Watter TWEE karakters het die idee van 'n gesamentlike wittebrood beplan? (2)

2.9 In haar verbeelding het Hanna 'n gewone ma gehad wat in tuine belanggestel het en 'n pa met 'n gewone werk.

Waarom is hierdie kwessie steeds vandag relevant? (1)

2.10 Was Gavin 'n goeie rolmodel vir Hanna? Motiveer jou antwoord deur te dink aan hulle tyd op die berg. (1)

2.11 Wat, dink jy, is Sharon se mooiste eienskap in haar vriendskap met Hanna? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS D

Vyf minute later staan ons almal voor die huis. Margot in haar glimmende lemmetjiegroen sportpak (wat Gavin net sy kop stadig laat skud) en haar pienk-en-silwer drafskoene. Tibo en Amos elk bewapen met 'n stok wat twee keer langer as hulle is. Yann bewapen met sy Walkman en sy oorfone. Sharon bewapen met 'n geïrriteerde frons. 5

"Dis heel waarskynlik my laaste dag hier," sug sy. "En jou simpel stiefbroer verkies om musiek te luister eerder as om met my te gesels!"

Dis hoe hy is, wil ek sê. Ek hét haar probeer waarsku, het ek nie? Maar op hierdie oomblik hoor ons 'n vreemde dreungeluid wat ons verward na mekaar laat kyk. Vir een aaklige oomblik dink ek dis die gerammel van donderweer, maar dan onthou ek daar's 10 nie 'n wolk in die lug nie. Wat daar wel in die lug is, sien ek toe ek saam met die res van die geselskap opkyk, is die swart spikkel van 'n helikopter wat laag oor die berg aangevlieg kom.

"Hier's ons kans om gered te word!" Beyers pluk die oorfone van Yann se kop af en gryp die lang stok uit Amos se hand. "Yann, gaan kry 'n rooi lap in die huis, enigiets 15 rooi! Maak gou!"

2.12 Vertel van Hanna se negatiewe gedagtes oor Margot. Gee TWEE feite. (2)

2.13 By TWEE geleenthede in die roman het Margot vir Hanna verkeerd bewys.

Noem hierdie geleenthede. (2)

2.14 Waar het Margot die afgelope paar jaar gebly? (1)

2.15 Hoe het Margot gevoel oor die helikopter wat hulle kom red het? Motiveer jou antwoord. (2)

2.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.16) neer.

"En jou simpel stiefbroer verkies om musiek te luister eerder as om met my te gesels!" (Reël 6 en 7)

Hierdie woorde suggereer dat Sharon ...

A bly was dat hy eerder musiek geluister het as om kwaad te wees.
B van Yann gehou het en graag tyd saam met hom wou deurbring.
C musiek gehaat het en bly was sy hoef nie daarna te luister nie.
D kwaad was vir Hanna oor haar simpel broer se optrede. (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

2.17 Daar was op 'n stadium spanning tussen Hanna aan die een kant en Tibo en Amos aan die ander kant.

2.17.1 Wie van hulle sou die regte persoon/persone gewees het om dié spanning te verlig? (1)

2.17.2 Hoe sou sy/hulle dit kon doen? (1)

2.18 Beantwoord die volgende vrae.

2.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (2.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie roman is (die moderne gesin se verhoudinge/die swak verhoudinge tussen ouers en kinders). (1)

2.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

2.18.3 Wat sou gebeur het as Margot voor hierdie vakansie harder gewerk het aan haar verhouding met Yann? (1)

2.19 Dink aan die gesin se tyd op die berg.

2.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in die kinders se houding teenoor die vakansieplek op Botterberg begin? (1)

2.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.19.1. Die positiewe verandering in die kinders moet duidelik uitkom. (1)

2.20 Watter insident aan die einde van die roman het jou laat lag? Konsentreer op die tyd ná die geboorte van die baba en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 3: *MEEULANDERS* – Esta Steyn

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS E

Hansie raak al hoe meer verleë en probeer red wat te redde is: "Duiker, ek sal kyk wat ek kan saamstuur. Sê vir Twilight ek het nog vier baadjietjies klaar. Ek stuur dit môre saam. Pienketjies. Mens moet darem iets pienks hê. Nou goed dan, Duiker, hoor. Oor en uit!"

Hansie sit die mikrofoon neer voordat die stem nog iets kan kwytraak. Sy kyk skaam na Ryna, duidelik ontsteld oor Jacob se tirade. "Ag, juffrou," probeer sy verduidelik, "dis nou seker maar 'n misverstand. Jy weet, dinge op Meeuland is maar moeilik. Jacob se assistent, wat met die onderhoud van die geboue gehelp het, is al maande lank weg. En sy ou vroutjie is in die ander tyd. Hulle eerstetjie. Maar hy sal wel weer bedaar. Heidenland, juffrou. Jy weet mos die mans kan so maklik moeilik raak oor niks."

Ryna kry haar jammer. "Ant Hansie," sê sy sag, "my naam is Ryna."

En sy kyk in Hansie se begrypende bruin oë. Dis oë wat al seergekry het, weet sy. Dis oë wat al die wêreld se swaar kant gesien het.

Maar Die Stem het haar tog ontstel.

Ek het nêrens anders om heen te gaan nie. My verlede is weg.

3.1 Waar was Ryna net voordat sy Salamanderbaai toe gekom het? (1)

3.2 Watter TWEE take was deel van Ryna se werk op Meeuland? (2)

3.3 Waarom het Ryna nie haar regte naam (Camilla Calvin) op die aansoekvorms ingevul nie? (1)

3.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (3.4) neer.

"Sy kyk skaam na Ryna, duidelik ontsteld oor Jacob se tirade." (Reël 5 en 6)

Hierdie optrede van Jacob oor die burgerbandradio wys dat hy ... is.

A opgewonde
B verward
C omgekrap
D moedeloos (1)

3.5 In hierdie uittreksel het Ryna slegs Die Stem gehoor en wat hy vir ant Hansie gesê het.

Sê hoe Ryna vóór hierdie insident oor die werk op Meeuland gevoel het en sê hoe Ryna se houding teenoor haar werk ná hierdie insident verander het. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

3.6 In enige roman is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (3.6.1 tot 3.6.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
3.6.1	Ryna het ant Hansie ontmoet.	A	Ryna het onlosmaaklik deel geword van die geheime op Meeuland.
3.6.2	Elsabet het op Meeuland geboorte gegee.	B	Ryna het begrip gekry vir ander se swaarkry en nie net vir haar eie pyn nie.
3.6.3	Ryna het Meeuland verlaat.	C	Ryna het die verantwoordelikheid geneem om Janka te versorg.
3.6.4	Jacob het Skalla vermoor.	D	Ryna het Kaapstad toe gegaan om weer saam met Prof te gaan werk.
		E	Ryna het op Salamanderbaai begin skoolhou.

(4 x 1) (4)

3.7 Watter TWEE karakters op Salamanderbaai kon hulle harte teenoor Ryna oopmaak? (2)

3.8 "Ag, juffrou," probeer sy verduidelik, "dis nou seker maar 'n misverstand." (Reël 6 en 7)

Verduidelik hoekom ant Hansie sleg gevoel het oor Jacob se optrede. (1)

3.9 Jacob diskrimineer teen Ryna wat op Meeuland moes kom werk.

Waarom is hierdie kwessie steeds vandag relevant? (1)

3.10 Was Ryna 'n goeie rolmodel vir die leser? Motiveer jou antwoord deur te dink aan Ryna se lewe. (1)

3.11 Wat, dink jy, is ant Hansie se mooiste eienskap teenoor Ryna toe sy die eerste keer by hulle huis aangekom het? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS F

Baie foto's geneem – die jettie, Jannerik, Flip-Flap, die graffie.

Ek en Janka gaan môre wal toe vir twaalf dae. Klaar haar goedjies ingepak. Sy gaan by Elsabet bly, sy was nie laas maand daar nie. Ek gaan na ant Hansie-hulle toe. Die bekendstelling van die boek is volgende Saterdag, die 19e op Stellenbosch. Prof gaan ook daar wees. En ek moet Kaap toe gaan om verblyf te gaan soek. Dan sal ek terugkom en kom inpak.

Drie jaar voel nou soos 'n enkele gedagte. Ek het gekom met een koffer en 'n boks vol boeke en 'n tikmasjien. Ek gaan terug met soveel wonders. Ek het na die voëls van die hemel gekyk en gesien hoe God sorg. Ek het na die aandstiltes geluister en gehoor hoe Hy in die ruising daarvan asemhaal. Ek het begin insien dat daar 'n almagtige geordende ewewig in die natuur heers: vir elke winter, 'n somer; vir elke wolk, 'n stukkie son; vir elke storm, 'n stilte; vir elke wegvlug, 'n tuiskoms. Die balans daarvan is in ragfyn ritmes ingeweef, té groot en onbegryplik vir my verstand; al wat ek daarvan kan aflei, is dat daar vir elke moment van pyn 'n moment van vreugde is. Vir elke verwonding, weer genesing.

3.12 Vertel van Ryna se nuwe kanse wat sy op Meeuland gekry het. Gee TWEE feite. (2)

3.13 Wie het Elsabet kom haal en weggevat van Jacob en Meeuland af? (1)

3.14 By TWEE geleenthede in die roman het Ryna vir Elsabet gehelp.

Noem hierdie geleenthede. (2)

3.15 *"Prof gaan ook daar wees."* (Reël 5)

Hoe het Ryna oor Prof gevoel? Motiveer jou antwoord. (2)

3.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (3.16) neer.

"*Ek gaan terug met soveel wonders.*" (Reël 8)

Hierdie woorde van Ryna suggereer dat sy ...

A nou gewonder het oor die toekoms wat sy moes aanpak.
B vrede gemaak het om terug te gaan Kaapstad toe.
C vir die eerste keer die wonders van die natuur kon beleef.
D nog steeds gewonder het wat met haar gesin gebeur het. (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

3.17 Daar was spanning tussen Jacob en sommige mense in Salamanderbaai.

3.17.1 Wie, behalwe Jacob, sou die spanning kon verlig? (1)

3.17.2 Hoe sou hy/sy dit kon doen? (1)

3.18 Beantwoord die volgende vrae.

3.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (3.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie roman is (pyn, haat, vergifnis en genesing/geheime, bedrog, wandade en jaloesie). (1)

3.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

3.18.3 Wat sou gebeur het as Elsabet eerder op Meeuland gebly het en nie besluit het om Salamanderbaai toe te gaan nie? (1)

3.19 Dink aan Jacob se lewe op Meeuland.

3.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in Jacob se houding teenoor Ryna plaasgevind? (1)

3.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 3.19.1. Die positiewe verandering in Jacob moet duidelik uitkom. (1)

3.20 Watter insident in die roman het jou ontstel? Konsentreer slegs op Janka en motiveer jou antwoord. (2)

[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 4: *LIEN SE LANKSTAANSKOENE* – Derick van der Walt

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS G

Sy haal die opgevoude plakkaat wat sy die vorige aand netjies met plastiek oorgetrek het, uit Braam se ou rooi sportsak. Sy sit die sak op die sypaadjie langs die verkeerslig neer.

Werkloos. Twee afhanklikes. Enige donasie welkom. Die Here seën u!

Die karre jaag verby. Lien bid dat die verkeerslig nooit moet rooi slaan nie. Maar die karre stop tog. Dis 'n ou man met 'n bles wat langs haar stilhou. Hy maak of hy haar nie raaksien nie.

Wat het my besiel, wonder Lien. Ek haat jou, dink sy vir die soveelste keer. Ek haat jou regtig verskriklik baie.

Sy is so naby aan die man dat sy aan hom kan raak. Ná 'n ewigheid slaan die verkeerslig groen en die karre begin ry. Die vrou in die tweede kar hou haar arm by die venster uit en stop 'n muntstuk in Lien se hand.

"Dankie," sê Lien verleë. Die vrou jaag met 'n vaart weg. Sy voel of sy in 'n gat kan kruip. Sy het die geld net gevat, sommer net so, vir niks. Die muntstuk brand in haar hand. Sy kyk skuldig daarna. Vyf rand. Sy wonder onseker wat om daarmee te doen. Sy het vergeet om iets te bring om die geld in te sit.

4.1 Waar het Lien die pruik en die brilletjie gekry wat sy gebruik het om haarself anders te laat lyk? (1)

4.2 Noem TWEE dinge waarvoor Lien die bedelgeld wou gebruik. (2)

4.3 Waar kon Lien, volgens Roos, staan en bedel? (1)

4.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (4.4) neer.

"Wat het my besiel, wonder Lien." (Reël 8) Hierdie woorde wys dat Lien ... is.

A ongemaklik
B opstandig
C aggressief
D geïrriteerd (1)

4.5 Lien het op 'n dag 'n slegte ervaring met Sproet in sy woonstel gehad.

Sê hoe Lien vóór hierdie insident teenoor Sproet gevoel het en hoe Lien se houding teenoor Sproet ná die insident verander het. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

4.6 In enige roman is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (4.6.1 tot 4.6.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
4.6.1 Lien het by tant Malie se koffiewinkel gewerk.	A Lien het geleer dat almal nie seerkry dieselfde verwerk nie.
4.6.2 Lien het by Dirkie en Donovan se haarsalon gewerk.	B Lien het geleer om te praat as sy onregverdig behandel word.
4.6.3 Lien se ma het dronk by die skool opgedaag.	C Lien het geleer dat as jy hard werk, sal jy 'n tweede kans kry.
4.6.4 Lien het haar ma by die rehabilitasiekliniek besoek.	D Lien het geleer dat jy by jou werk net moet stilbly en aangaan.
	E Lien het verneder gevoel, maar geleer dat ander mense jou nie oor jou ouers se optrede oordeel nie.

(4 x 1) (4)

4.7 Watter TWEE karakters het saamgestem dat Lien en Braam hulp nodig gehad het met hulle ma? (2)

4.8 "Ek haat jou, dink sy vir die soveelste keer. Ek haat jou regtig verskriklik baie." (Reël 8 en 9)

Verduidelik hoekom Lien met hierdie persoon ongelukkig was. (1)

4.9 Lien het nie by die nuwe skool vriende gemaak nie, want sy was bang hulle vra haar oor haar huislike lewe.

Waarom is hierdie kwessie vandag steeds relevant? (1)

4.10 Was Lien se ma 'n goeie rolmodel vir haar kinders? Motiveer jou antwoord deur op gebeure vóór die konsert te konsentreer. (1)

4.11 Wat, dink jy, is Tibbey se mooiste eienskap in die tyd wat hy en Lien saam gebedel het? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS H

Sy pluk die pruik oor haar kop en probeer dink wie die man is wat vir haar sit en kyk. Dis of haar brein nie wil registreer wie dit is nie.

Kuifie, besef sy met 'n skok. Hy gaap haar verbaas aan.

"Lien, wat op aarde maak jy hier?"

Sy loop vinnig terug hoek toe, maar hy roep agter haar aan. Sy maak of sy nie hoor nie. Die lig slaan groen en die karre toet vir Kuifie, wat nog steeds verbaas na haar sit en kyk. Hy ry nadat 'n kar weer vir hom toet.

Lien bewe. Sy wil eers maak dat sy wegkom, maar dan besluit sy nee. Dis háár lewe. Hy het niks daaroor te sê nie.

'n Paar minute later hou hy reg langs haar stil.

"Klim in," sê hy terwyl hy na die passasiersdeur beduie.

Sy maak of sy hom nie sien nie. Sy kyk stip voor haar op die grond met haar plakkaat op die gewone plek voor haar bors.

"Ek gaan nie ry voordat jy inklim nie."

Die lig slaan genadiglik weer groen, maar hy bly staan. Hy sit sy noodligte aan en die karre agter hom draai een-een na die middelbaan om by hom verby te kom. Hy sit vir haar en kyk.

Sy gaan dié een verloor, besef Lien.

4.12 Vertel hoe Kuifie Lien en haar gesin gehelp het. Gee TWEE feite. (2)

4.13 Na wie se musiek het Lien graag geluister? (1)

4.14 By TWEE geleenthede in die roman het Dirkie vir Lien gehelp.

Noem hierdie geleenthede. (2)

4.15 "Dis háár lewe." (Reël 8)

Hoe voel Lien op hierdie stadium oor Kuifie wat haar dwing om in die kar te klim? Motiveer jou antwoord. (2)

4.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (4.16) neer.

"Sy gaan dié een verloor, besef Lien." (Reël 18)

Hierdie woorde van Lien suggereer dat sy ...

A nog nooit in haar lewe teen iemand anders verloor het nie.
B daardie dag nie genoeg geld vir die huis sou kon bedel nie.
C geweet het wanneer sy uitgevang is en eerder die eerlike pad moes stap.
D die pruik wat sy by juffrou Breytenbach geleen het, gaan verloor. (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

4.17 Daar was spanning tussen Lien en haar ma in die roman.

4.17.1 Wie, behalwe Lien en haar ma, sou die spanning kon verlig? (1)

4.17.2 Hoe sou hy/sy dit kon doen? (1)

4.18 Beantwoord die volgende vrae.

4.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (4.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie roman is (die keuses wat mense maak, beïnvloed ander se lewens/drank vernietig die verhouding tussen ouers en kinders). (1)

4.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

4.18.3 Wat sou gebeur het as Kuifie nie daardie dag, toe Lien gebedel het, vir haar opgelaai het nie? (1)

4.19 Dink aan Lien se lewe.

4.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in Lien se houding teenoor haar pa plaasgevind? (1)

4.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 4.19.1. Die positiewe verandering in Lien moet duidelik uitkom. (1)

4.20 Watter insident in Lien-hulle se woonstel het jou ontstel? Konsentreer slegs op "in hulle woonstel" en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

TOTAAL AFDELING A: 35

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord slegs EEN vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

VRAAG 5: *POPPIE – DIE DRAMA* – Elsa Joubert en Sandra Kotzé

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS I

POPPIE. Stil, Ouma, Ouma moet nou rus …
OUMA HANNIE. Sing vir my. Sing "Guide me, o thy great Jehovah".

Hulle begin sing. Ouma Hannie lê terug. Lig doof uit op haar. Singend beweeg ander af. Poppie bly agter.

POPPIE. Ná my ouma Hannie dood is, het ons aangebly in Plank se huis. Ek en Hoedjie en Mosie en Plank. En Mama het bedags die kinders vir my gebring om op te pas terwyl sy in die fabriek gewerk het. Veleli, Katie, en die laasgeborene, Eric wat ons Jakkalsie genoem het, of sommer Jakkie, en vir hom was ek die liefste. *(Maak ritmiese wiegbewegings asof sy 'n baba op die rug sus.)* Ja, ek het my mama se kinders opgepas totdat ek dertien jaar oud was, want die fabriek het kinders van dertien gevat vir cleaners. *(Af.)*

Mans op. Hulle speel in 'n orkes (mimiek). Dis 'n vrolike toneel. Poppie op as ouer meisie. Jongetjies fluit, een wil aan haar vat en kry 'n klap.

TWEEDE TONEEL

OU MAN. Poppie is klaar vyftien en haar lyf is vol. *(Praat direk met Mama.)*
MAMA. Poppie … jy moet begin dink aan trou.
POPPIE. Wil Mama hê ek moet ja sê vir hierdie ou manne wat kom vra vir my? Ga … ek soek nie die ou manne nie!

5.1 In watter dorp was die fabriek waar dertienjariges kon gaan werk? (1)

5.2 Gee TWEE redes waarom Poppie so gelukkig by ouma Hannie was. (2)

5.3 Watter broer het Poppie die seerste in háár lewe gemaak? (1)

5.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (5.4) neer.

Poppie het Ouma stilgemaak en gesê sy moes rus.

Hieruit leer ons dat Poppie ... Ouma was.

A lief vir
B kwaad vir
C hartseer oor
D geïrriteerd met (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

5.5 Die Xhosa-mense het gehoor hulle moes Lambertsbaai verlaat.

Sê hoe Poppie vóór die tyd gevoel het om uit Lambertsbaai te trek en sê hoe Poppie se houding verander het ná die huise in Lambertsbaai platgeslaan is. (2)

5.6 In enige drama is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (5.6.1 tot 5.6.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
5.6.1 Poppie het met 'n man uit Ciskei getrou.	A Die kinders het gewys hulle het hulle respek vir die grootmense verloor.
5.6.2 Plank is uitgelag toe die polisie hom uit die hoenderhok uitgehaal het.	B Bonsile was ontevrede om in Mdantsane te gaan bly.
5.6.3 Poppie is gedwing om die Kaap te verlaat.	C Jakkie het saam met die kinders die bosse ingevlug.
5.6.4 Poppie het besluit om weer terug te gaan Kaap toe.	D Poppie het nie 'n permanente werkspermit in die Kaap gekry nie.
	E Poppie se dogters het by haar skoonouers gaan woon.

(4 x 1) (4)

5.7 Watter TWEE karakters het saamgestem oor hoe belangrik skool en kerk is? (2)

5.8 In die uittreksel lees ons dat Poppie bedags haar broers opgepas het.

Verduidelik waarom Poppie ongelukkig daaroor was. (1)

5.9 Vukile was 'n onskuldige slagoffer.

Waarom is hierdie kwessie steeds vandag relevant? (1)

5.10 Was Stone 'n goeie rolmodel vir sy kinders? Motiveer jou antwoord deur te dink aan besluite wat Stone geneem het. (1)

5.11 Wat, dink jy, is ouma Hannie se mooiste eienskap wat vir Poppie 'n voorbeeld was? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS J

POPPIE. … Ek is moeg, Mama. Daar moet nou rus kom.
JAKKIE. Ek is nog nie moeg nie. Dis hoekom daar nog nie rus moet kom nie. Julle is moeg; ons nie. Dis vir jou wat ek baklei, Sisi.

Konstabel op; neem Jakkie in hegtenis.

MOSIE. Mama gaan 'n week lank elke dag na die poeliesstasie en vra oor Jakkie. Ná 'n week vat hulle sy fine en laat hom loop. 5
MAMA *(huilend aan Jakkie)*. Is jy geslaat? Sê vir jou mama, is jy deur die poeliesse geslaat?

Jakkie draai net weg.

MOSIE. Hulle is bang vir verraaiers, Mama. Die kinders praat met niemand nie. Hulle sê: Ek praat miskien met my bhuti of my mama, dan praat hy met die buurman, dan's die buurman 'n informer en voor ons iets kan doen, word ons opgetel. 10
MAMA. Die kinders het nie meer respek vir ons nie. Hulle gaan nie meer skool nie, hulle loop op straat rond. Wat van al die geld wat vir hulle skoolgaan betaal is?
JAKKIE *(oor sy skouer).* Ons het nou ander goed om te doen as skoolgaan, Mama. 15
MAMA *(swaai om na hom toe).* Jail toe gaan.
JAKKIE *(draai na haar)*. Jail toe gaan, totdat die poeliesstasies so vol is dat hulle die hele lokasie 'n jail moet maak. Dan's ons almal saam in die jail, Mama. Cause why, we're waiting to die.

5.12 Wat het die kinders met die dronk grootmense op straat gedoen? (1)

5.13 Vertel wat Jakkie gedoen het om TWEE keer deur die polisie gesoek te word. (2)

5.14 By TWEE geleenthede in die drama het Poppie nie na die polisie of die wet geluister nie.

Noem hierdie geleenthede. (2)

5.15 "Cause why, we're waiting to die." (Reël 18 en 19)

Hoe het Jakkie op hierdie stadium oor die lewe gevoel? Motiveer jou antwoord. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

5.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (5.16) neer.

"Dis vir jou wat ek baklei, Sisi." (Reël 3)

Hierdie woorde van Jakkie suggereer dat hy …

A kwaad was vir Poppie.
B met Poppie gaan baklei.
C vir Poppie wou help.
D moeg was vir Poppie. (1)

5.17 In hierdie drama was daar spanning tussen die *migrants* en die inwoners van Nyanga.

5.17.1 Wie, behalwe die *migrants* en die inwoners van Nyanga, sou die spanning kon verlig? (1)

5.17.2 Hoe sou hy/sy/hulle dit kon doen? (1)

5.18 Beantwoord die volgende vrae.

5.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (5.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is (onregverdigheid teenoor mense/drankmisbruik onder kinders). (1)

5.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

5.18.3 Wat kon gebeur het as Poppie nie met 'n Xhosa getrou het nie? (1)

5.19 Dink aan Poppie se lewe.

5.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering by Poppie plaasgevind? (1)

5.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 5.19.1. Die verandering in Poppie moet duidelik uitkom. (1)

5.20 Poppie het by verskillende mense gewerk, onder andere Mrs Swanepoel.

Watter optrede van Mrs Swanepoel het jou gelukkig laat voel? Konsentreer slegs op Mrs Swanepoel se optrede en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 6: *PALJAS* – Chris Barnard

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS K

HENDRIK (*baie in sy skik, tot Willem)*: Waar leer jy die goed? Leer jy dit by die skool of wat? *(Willem skud sy kop.)* Hier, Nollie*. (Hy gee Nollie se dop aan.)* Vat so. Ons drink op hierdie klein toornaar! *(En weer tot Willem.)* Doen dit weer, ek sien.
KATRIEN: Maar stadig hierdie keer. Ons wil sien hoe doen jy dit. *(Willem haal 'n muntstuk uit sy sak, sit dit op sy sakdoek en bind dit toe. Almal kyk. Ook Emma, wat intussen met 'n skinkbord koffie uitgekom het.)* Stadig nou. Ons wil mooi sien. 5

Willem swaai die sakdoek 'n paar keer in die rondte.
Dan knoop hy dit oop. Die muntstuk is weg.
Almal bars uit van die lag en maak 'n bohaai.

HENDRIK: Hierdie kind, ek sê jou, sy kop is nie plat nie. Hy gaan nog president word. 10
EMMA: Hy moet eers weer leer praat. Koffie, iemand?
KATRIEN: Emma, los dit.
HENDRIK *(tot Emma)*: Praat sal hy nog praat. Wag maar. Pleks jy liewerster leer vry. Vra vir Nollie. Hy sal jou leer.

Emma, besig om die koffie te skink, kyk op na haar pa toe. Sy laat val die koffiepot op die skinkbord en storm van die stoep af. 15

6.1 Wie het Willem leer toertjies doen? (1)

6.2 Gee TWEE redes waarom ons kan sê dat Nollie van Hendrik gehou het. (2)

6.3 Watter ander toertjie, behalwe die een met die muntstuk, kon Willem ook doen? (1)

6.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (6.4) neer.

"Emma, los dit." (Reël 12)

Hierdie woorde wys dat Katrien …

A alles sou doen om Willem teen sy pa te beskerm.
B nie lus was vir al Emma se praatjies oor Willem nie.
C nie herinner wou word aan Willem se probleem nie.
D sleg gevoel het omdat Emma voor Nollie oor Willem praat. (1)

6.5 Willem het weggeraak.

Sê hoe Hendrik en Katrien se verhouding vóór hierdie insident was en hoe hulle verhouding ná die insident verander het. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

6.6 In enige drama is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (6.6.1 tot 6.6.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.6.1 Ander mans het in Katrien belanggestel.	A Die dorpsmense het skinderstories oor Willem versprei.
6.6.2 Manuel het Willem se gesig geverf en op die skuur se mure geteken.	B Emma het begin klavier speel.
6.6.3 Willem se probleem is opgelos.	C Die skoolkinders het Willem gekoggel.
6.6.4 Emma het buite in 'n sinkbad gebad.	D Hendrik het gereeld na kleiner stasies toe getrek.
	E Nollie kon Emma oorreed om saam Volstruisdans toe te gaan.

(4 x 1) (4)

6.7 Watter TWEE karakters, behalwe Hendrik, het saamgestem dat Frans se besoeke aan Katrien nie onskuldig was nie? (2)

6.8 Uit die uittreksel lei ons af dat Willem nie gepraat het nie.

Verduidelik wat Willem se probleem was, volgens Oudokter. (1)

6.9 Die McDonalds het nie die ideale gesinslewe gehad nie.

Waarom is hierdie kwessie vandag steeds relevant? (1)

6.10 Was Hendrik 'n goeie rolmodel vir sy gesin toe hulle gereed gemaak het vir die Volstruisdans? Motiveer jou antwoord deur na Hendrik se optrede te verwys. (1)

6.11 Wat, dink jy, is Nollie se mooiste eienskap as jy aan hom en Emma dink? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS L

137. Hendrik, Katrien, Emma, Willem en Manuel is in die eetkamer bymekaar. Dis ná aandete.
Hendrik sit met pikgare en 'n dik naald 'n ou leersak se hingsel en vaswerk. Emma is besig om af te dek. Sy het 'n voorskoot aan. Katrien maak Manuel se narrepak reg.

KATRIEN: Ek weet nie of jy die regte ding doen nie, Manuel. Jy's nog ver van gesond af. 5
HENDRIK: Hy't miere, dis wat hy het. Of wat sê jy, Willem?
MANUEL: Dis seker maar waar – die storie van once a clown, always a fool. Ek mis die ou groot tent. Ek weet nie hoekom nie.
HENDRIK: Al wat ek weet, is: hierdie hingsel gaan wragtig nie weer breek nie. *(Hy weeg die leersak aan sy vasgewerkte hingsel.)* 10
MANUEL *(vat die sak by Hendrik)*: Dankie, Hendrik.
KATRIEN: Hierdie broek van jou het gate op plekke wat 'n broek liewer nie gate moet hê nie.

Willem is besig om met sy handskaduwee teen die muur 'n volstruis te maak. 15

WILLEM: Kyk, Manuel! *(Hy sien Manuel reageer nie en gaan staan reg voor hom. Manuel is 'n bietjie aangedaan.)* Haai, Manuel. Wat nou?
MANUEL: Nou niks.
WILLEM: Jy't gesê lag is beter as huil.
MANUEL *(ruk homself oombliklik reg)*: Julle was baie goed vir my. 20

6.12 Vertel hoe Manuel in Hendrik-hulle se huis beland het. Gee TWEE feite. (2)

6.13 Wat het Manuel vir Willem gegee voordat hy teruggegaan het sirkus toe? (1)

6.14 By TWEE geleenthede in die drama het Hendrik se optrede teenoor ander mense ons verras.

Noem hierdie geleenthede. (2)

6.15 In hierdie uittreksel het Hendrik Manuel se leersak reggemaak.

Hoe het Hendrik op hierdie stadium oor Manuel gevoel? Motiveer jou antwoord. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

6.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (6.16) neer.

"Hy't miere, dis wat hy het." (Reël 7)

Hierdie woorde suggereer dat Manuel …

A moeg was vir die McDonalds.
B na sy olifant verlang het.
C geld moes gaan verdien.
D rusteloos begin word het. (1)

6.17 Daar was spanning tussen die kerk en die McDonalds in hierdie drama.

6.17.1 Wie, behalwe die dominee en die McDonalds, sou die spanning kon verlig? (1)

6.17.2 Hoe sou hy/sy/hulle dit kon doen? (1)

6.18 Beantwoord die volgende vrae.

6.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (6.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is (geweld teenoor vrouens en kinders/swak kommunikasie in gesinne). (1)

6.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

6.18.3 Wat sou gebeur het as Emma nie ná die Volstruisdans met die gesin gepraat het nie? (1)

6.19 Dink aan Emma se lewe.

6.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in Emma se verhouding met Nollie plaasgevind? (1)

6.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 6.19.1. Die positiewe verandering in Emma moet duidelik uitkom. (1)

6.20 Watter insident in die drama het jou laat lag? Konsentreer slegs op Nollie en Emma en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

VRAAG 7: *FIELA SE KIND – DIE DRAMA* – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS M

NINA *(geskok)*: Weet jy dit nie? Die goed met slurpe, *olifante*. Maar eintlik mag 'n mens nie hulle name hardop sê nie, want dan hoor hulle jou en hulle dink jy roep hulle en dan jaag hulle jou ... As jy vir my jou vyf sjielings gee, koop ek vir my 'n mondfluitjie en 'n kombers en ek wys vir jou om by die pad te kom.
LUKAS: Sweer jy sal my môre neem?
NINA: Sweer jy sal my die vyf sjielings gee?
LUKAS: Ek sweer.
NINA: Hoe ek op die dorp gaat kom om die fluitjie te koop, weet ek nie, maar ek sweer. *(Sy blaas op bottel.)* Blaas jy nou een blaas alleen, dan blaas ek een alleen en dan blaas ons een tesame.

Hulle blaas, maar LUKAS val altyd verkeerd in. Ligte doof uit. Musiek. Ligte op voor Boshuis. ELIAS sit voor deur. BARTA kom staan in deur.

ELIAS: Moet jy nie die patats uit die as haal nie, Barta? Jy weet ek hou nie van 'n drooggebakte patat nie, Barta!
BARTA: Ek hoor, Elias. Ek was nou by die patats, hulle is nog nie sag nie.
ELIAS: Van môre af gaat ek Lukas by die balke sit en hom leer om 'n byl vas te hou, sodat hy sy nuk kan uitsweet.
BARTA: Moenie aan hom slaan nie, Elias.

7.1 Wie het vir Benjamin/Lukas die vyf sjielings gegee? (1)

7.2 Hoekom het Benjamin/Lukas die vyf sjielings by hom gehad? (1)

7.3 Gee TWEE redes waarom Barta nie wou hê Elias moes Benjamin/Lukas slaan nie. (2)

7.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (7.4) neer.

Lukas het gesweer dat hy sy vyf sjielings vir Nina sou gee.

Hierdie optrede wys dat Lukas baie … was.

A verward
B bang
C opgewonde
D desperaat (1)

7.5 Fiela het besluit om die magistraat te gaan sien.

Sê hoe Fiela vóór die eerste besoek aan Knysna gevoel het en sê hoe Fiela se gevoel ná die besoek verander het. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

7.6 In enige drama is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (7.6.1 tot 7.6.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
7.6.1 Barta het die seun met die blou hempie uitgewys.	A Lukas/Benjamin het Lange Kloof toe gegaan.
7.6.2 Fiela was bang mense sou dink sy kan nie vir haar kinders voorsien nie.	B Lukas/Benjamin het vir Kaliel ontmoet.
7.6.3 Lukas/Benjamin het gehoor van Dawid se dood.	C Die magistraat het uitspraak gegee in die hofsaak.
7.6.4 Daar het 'n skip by Noetzie gesink.	D Fiela het vir Lukas/Benjamin die Laghaans se grond gegee.
	E Lukas/Benjamin het John Benn uitgehelp op die spaan.

(4 x 1) (4)

7.7 Watter TWEE karakters het saamgestem dat Lukas tyd moes kry om in die Bos aan te pas? (2)

7.8 Nina het vir Lukas Bos toe geneem.

Verduidelik hoekom Nina só opgewonde daaroor was. (1)

7.9 Fiela was kwaad vir die sensusmanne wat belowe het om Benjamin terug te bring en dit nie gedoen het nie.

Waarom is hierdie kwessie steeds vandag relevant? (1)

7.10 Was Nina 'n goeie rolmodel vir Benjamin toe hy by hulle kom bly het? Motiveer jou antwoord deur na Nina se optrede teenoor Elias te verwys. (1)

7.11 Wat, dink jy, was Elias se slegte eienskap in sy gesprek met Fiela toe sy Benjamin/Lukas se goed Bos toe gebring het? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS N

NINA *(kwaai)*: Ek wil hier in die Bos bly.
LUKAS: Kom nou. *(Vat haar arm.)* Vir al wat jy weet, is die boswagter se seun ook by die pad en dan kyk jy nie eers om om vir my te waai nie.
NINA: Gaan bars!
LUKAS: Jy sal nou moet leer om soos 'n *lady* te praat, ek sê jou. Jy gaan nou 'n dorpsmeisie word. 5
NINA: Die dorpenaars spot met ons bosmense.
LUKAS: Dis niks. Hou net jou kop in die lug. Die vrou wat my grootgemaak het, het altyd gesê: solank jou kop nie sak nie, sak jou hart ook nie.
NINA: Jy moet my mondfluitjie gaan haal en hom by jou hou. 10
LUKAS: Waar steek ek hom weg?
NINA: Miskien moet jy hom dan maar los waar hy is.
LUKAS: Dit sal die beste wees.
NINA: As iemand weer dorp toe kom, gaan haal hom en stuur hom vir my saam.
LUKAS: Ek sal kyk wat ek kan doen. 15
NINA: En as ek wegloop van die dorp af, moet jy vir my keer as Pa my wil slaan.
LUKAS: Ek sal. Ek meen, jy moenie wegloop nie, jy moet op die dorp bly.

Ligte doof uit. As dit weer opkom, is LUKAS alleen op verhoog. See op agtergrond.

LUKAS *(op band)*: Sy het weggeloop.

7.12 Vertel waarom Nina dorp toe moes gaan. Gee TWEE feite. (2)

7.13 Wie het probeer om van Nina 'n dame te maak? (1)

7.14 By TWEE geleenthede in die drama het mense besluite geneem wat Benjamin/Lukas se hele lewe verander het.

Noem hierdie geleenthede. (2)

7.15 "Die vrou wat my grootgemaak het, het altyd gesê: solank jou kop nie sak nie, sak jou hart ook nie." (Reël 8 en 9)

Hoe het Benjamin hier oor die vrou wat hom grootgemaak het, gevoel? Motiveer jou antwoord. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

7.16 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (7.16) neer.

"Jy moet my mondfluitjie gaan haal en hom by jou hou." (Reël 10)

Hierdie woorde suggereer dat Nina Benjamin/Lukas …

A se eerlikheid wou toets.
B met haar geheim vertrou het.
C maklik opdragte gegee het.
D uit Knysna uit wou weghou. (1)

7.17 Daar was spanning tussen Lukas en Nina teen die einde van hierdie drama.

7.17.1 Wie, behalwe Lukas en Nina, sou die spanning kon verlig? (1)

7.17.2 Hoe sou hy/sy dit kon doen? (1)

7.18 Beantwoord die volgende vrae.

7.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.18.1) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is (die soeke na 'n huweliksmaat/die soeke na identiteit). (1)

7.18.2 Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

7.18.3 Wat sou gebeur het as mister Goldsbury na al die partye geluister het? (1)

7.19 Dink aan Nina se nuwe lewe in Knysna.

7.19.1 Wanneer, dink jy, het die positiewe verandering in Nina se houding oor werk in Knysna plaasgevind? (1)

7.19.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.19.1. Die positiewe verandering in Nina moet duidelik uitkom. (1)

7.20 Watter insident in die drama het jou ontstel? Konsentreer slegs op 'n insident in Benjamin se lewe tot en met die hofsaak en motiveer jou antwoord. (2)
[35]

TOTAAL AFDELING B: 35

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING C: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale uit die bundel wat jy bestudeer het.

VRAAG 8: *SPIEËLBEELDE*

8.1 **"VEERTIG SINKPLATE TEEN DIE SUIDEWIND" – Dana Snyman**

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS O

... My pa het pakkamer skoongemaak en besluit Johannes kan maar die rol draad kry.

Johannes wil 'n hoenderhok met die ogiesdraad bou. Ons lig dit van die bakkie en dra dit oor Johannes se skoongevede werf. In die hoek van die werf staan reeds vier bloekomlote ingeplant – die skelet van 'n hok waarvoor Johannes nog die hoenders moet kry. Die hond het hy darem al. Hy is maer en geel en lê langs 'n pampoenrank in die buitekleinhuisie se skadu, met 'n vraagteken vir 'n stert, en 'n halsband om die nek, vas aan 'n ketting, wat weer om 'n draad vas is wat laag oor die lengte van die werf gespan is.

Aan die een kant van die draad het die hond al 'n hol paadjie uitgedraf.

Ons laat val die rol ogiesdraad op die grond.

Ek gaan staan langs Johannes se huis. Dis 'n sinkkaia, of soos dit in die township genoem word: 'n *makuku.*

"Waar kry jy al die sinke, hè Johannes?" vra ek.

"Ek kry hulle so bietjies-bietjies," antwoord hy. "Potch se kant toe. Lichtenburg se kant toe. Hulle kom van oralster af. "

"Hoeveel is hier? Weet jy?"

Johannes huiwer nie 'n oomblik nie. "*Forty*," antwoord hy.

Veertig.

8.1.1 Wat is die naam van die township waar Johannes gebly het? (1)

8.1.2 Gee TWEE bewyse waarom ons kan sê dat Johannes nie skaam was om inligting oor sy huis met die verteller te deel nie. (2)

8.1.3 Wat het Johannes by die vendusiekrale gekry om sy huis mee te bou? (1)

8.1.4 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (8.1.4) neer.

Johannes het die verteller *Makosi* genoem.

Hierdie optrede wys sy … vir die verteller.

A woede
B respek
C liefde
D vrees (1)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

8.1.5 Die verteller het Johannes by sy huis afgelaai.

Sê wat die verteller van Johannes se huis gedink het vóór hy met Johannes daaroor gepraat het en die binnekant gesien het en hoe die verteller se opinie ná sy gesprek met Johannes verander het. (2)

8.1.6 In enige kortverhaal is daar gebeure en gevolge.

Kies die gevolg in KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (8.1.6(a) tot 8.1.6(d)) neer.

KOLOM A	KOLOM B
(a) Die verteller wou graag vir Johannes help.	A Johannes het 'n nommerplaat bokant sy voordeur gehang.
(b) Die pa het die stoor skoongemaak.	B Die verteller het Johannes se huis besoek.
(c) Johannes wou spog met sy huis.	C Die verteller het agtergekom wat Johannes se regte naam was.
(d) Johannes het 'n sertifikaat van die kerk teen sy muur gehang.	D Johannes het groen verf present gekry.
	E Johannes kon met sy sokkerspan spog.

(4 x 1) (4)

8.1.7 Watter TWEE reuke het die verteller in Johannes se huis geïdentifiseer? (2)

8.1.8 "Ek gaan staan langs Johannes se huis." (Reël 12)

Verduidelik hoekom die wynrooi bank binne-in die huis die verteller aan die verlede laat dink het. (1)

8.1.9 Die verteller het aangeneem dat Johannes net 'n eenvoudige tuinwerker was.

Waarom is hierdie kwessie vandag steeds relevant? (1)

8.1.10 Was die verteller se pa 'n goeie rolmodel vir die verteller? Motiveer jou antwoord deur na die pa se optrede teenoor Johannes te verwys. (1)

8.1.11 Wat, dink jy, is Johannes se mooiste eienskap wat uitkom in sy gesprek met die verteller? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

8.2 **"ROEP VAN DIE VLEIKUIKEN" – Margaret Bakkes**

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS P

… Hulle kon nie uitgepraat raak oor die ervaringe van die afgelope drie dae nie. Hy het geluister en nie veel gesê nie. In sy gemoed is alles helder en onuitwisbaar ingegrif: die vuurproef – eerste keer dat hy heel op sy eie agt stappers, onervare stadsjapies, deur die boswêreld neem.

Die oerstilte om hom beklemtoon die naggeluide: buffels wat onder by die watergat steun; 'n hiëna wat veraf klaend blaf; 'n leeu wat sommer hier naby onderlangs grom. Hy weet: vannag sal hy nie slaap nie. Hy sal hier in die lapa by die kole bly sit. Daar is tye in 'n man se lewe wat dit sonde is om te slaap; tye wat jy nie wil slaap nie. En dis anders as die tye wat jy nie kan slaap nie, al wil jy. Soos daardie eerste maande na die ongeluk. En die maande na hy uit die Caprivi teruggekom het.

Dis volmaan en om hom lê die bos in helder lig, met die Swenispruit donkerder afgeteken met digter rivieroewerbos. Dis of die maanlig in sy brein inskyn, soos 'n soeklig wat die donker, verborge dinge wil loop uithaal. Dinge waaroor hy doelbewus nooit wou dink nie, in die afgelope, slapelose, rustelose maande voor hy hier beland het. Maar nou maak dit nie meer saak nie, want dit maak nie meer seer nie.

8.2.1 Vertel hoe die motorfietsongeluk die verteller se hele lewe verander het. Gee TWEE feite. (2)

8.2.2 Wie het vir die verteller die advertensie gewys van hierdie werk waarvoor hy aansoek gedoen het? (1)

8.2.3 By TWEE geleenthede in die verhaal het die verteller gevoel dat daar vir hom gelieg is.

Noem hierdie geleenthede. (2)

8.2.4 "Daar is tye in 'n man se lewe wat dit sonde is om te slaap."(Reël 8)

Hoe het die verteller op hierdie stadium oor sy lewe gevoel? Motiveer jou antwoord. (2)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

8.2.5 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (8.2.5) neer.

"Maar nou maak dit nie meer saak nie, want dit maak nie meer seer nie." (Reël 16 en 17)

Hierdie woorde suggereer dat die verteller …

A moeg was vir die slapelose nagte.
B gesond was en nie meer pyn het nie.
C vrede gemaak het met sy verlede.
D kwaad was vir al sy vriende en familie. (1)

8.2.6 Daar was spanning tussen die verteller en sy ma wat hom te veel wil beskerm.

(a) Wie, behalwe die verteller en sy ma, sou die spanning kon verlig? (1)

(b) Hoe sou hy/sy dit doen? (1)

8.2.7 Beantwoord die volgende vrae.

(a) Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (8.2.7(a)) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie verhaal is dat die natuur 'n mens kan help om (traumatiese gebeure te verwerk/werk te kry, al is jy mank). (1)

(b) Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

(c) Wat sou gebeur het as die verteller nie hierdie werk as staptoerveldwagter gekry het nie? (1)

8.2.8 Dink aan die verteller se lewe.

(a) Wanneer, dink jy, het die verteller se meisie se houding teenoor die verteller negatief geword? (1)

(b) Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.2.8(a). Die negatiewe verandering in die meisie moet duidelik uitkom. (1)

8.2.9 Watter insident in die verhaal het jou goed laat voel? Konsentreer slegs op die verteller en sy vriend, Jaap, en motiveer jou antwoord. (2)

[35]

TOTAAL AFDELING C: 35

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

AFDELING D: GEDIGTE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE gedigte uit die bundel wat jy bestudeer het.

VRAAG 9: *VERSKUNS VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL*

9.1 **"BY DIE ROBOT IN EERSTELAAN" – Marita van Aswegen**

Lees die gedig hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

BY DIE ROBOT IN EERSTELAAN – Marita van Aswegen

twee pare voete girts oor die teer
sy arm en nek is so styf en seer
sy bene so lam van gister se staan
ingehaak volg hy gedwee waar hulle gaan

motors se bande knars tot stilstand
in die blikkie klingel vyf sent en 'n rand
hy ruik die vis-en-tjipswinkel van eerstelaan
hier by die robot waar hy die dag omstaan

sy arm word gepluk en geruk en hy skrik
toe sy voet dom oor 'n pyp eenkant toe swik
"ons beter geld kry, of ek los jou hier,"
sis die tsotsi en sy asem ruik na bier

sy hart klop vinnig soos dié van 'n bang kind
hoe sal hy weer sy lêplek van hier af kan vind?
die verkeerslig klik en die enjins brul saam
sy dowwe oë bewend opwaarts geslaan

trieng, trieng lui die fiets se klokkie
hy buk af en trek aan sy stukkende sokkie
die verkeerslig klik en bande skuur oor teer
sy arm en skouers is so styf en so seer

'n motorruit tjier af en en ver weg dreun 'n bus.
as die dood hom tog net wil kom haal
dan kan hy vir ewig en altyd rus
die tsotsi skraap sy keel en spoeg 'n straal

geld klingel in die blikkie en lê dan stil
die duiwe koer en 'n kindjie jil
"mammie hy's blind," piep 'n dogtertjie sag
hy draai sy kop skuins en hy wag

"hier is nog tien rand," sê die vrou
"koop vir jou iets om aan te kou"
die verkeerslig klik en hy hou aan met wag
die tsotsi pluk hom aan sy seer arm en lag.

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

9.1.1 Waar sou hierdie bedelaar volgens die gedig moontlik kos kon koop as hy geld gehad het? (1)

9.1.2 Wie het vir die bedelaar geld gegee? (1)

9.1.3 Hoe het die bedelaar geweet wanneer iemand vir hom geld gegee het? (1)

9.1.4 Haal 'n WOORD in strofe 1 aan wat daarop dui dat die bedelaar nie op sy eie die pad na die robot kon vind nie. (1)

9.1.5 Beantwoord die volgende vrae.

(a) Benoem die stylfiguur in reël 1, 5 en 6. (1)

(b) Waarom is hierdie stylfiguur só gepas? (1)

9.1.6 Wat suggereer die woord "sis" (reël 12) oor die persoon wat die bedelaar rondlei? (1)

9.1.7 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (9.1.7) en die antwoord neer.

In reël 14 het die bedelaar gewonder hoe om by die huis te kom, want die bedelaar het nie ('n blyplek gehad nie/geweet waar die blyplek is nie). (1)

9.1.8 Kies die begrip in KOLOM B wat by die aanhaling in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommers (9.1.8(a) tot 9.1.8(d)) neer.

KOLOM A	KOLOM B
(a) "gepl<u>u</u>k en ger<u>u</u>k" (reël 9)	A vergelyking
(b) "toe sy voet <u>dom</u> oor 'n pyp eenkant toe swik" (reël 10)	B hiperbool
(c) "sy hart klop vinnig soos dié van 'n bang kind" (reël 13)	C assonansie
(d) "dan kan hy vir ewig en altyd <u>rus</u>" (reël 23)	D personifikasie
	E eufemisme

(4 x 1) (4)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

9.1.9 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (9.1.9) neer.

Lees weer reël 24.

Uit hierdie woorde lei ons af dat die tsotsi nie … nie.

A van die lewe gehou het
B goeie maniere gehad het
C gehou het van wat hy doen
D omgegee het vir die natuur (1)

9.1.10 Beantwoord die volgende vrae.

(a) Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (9.1.10(a)) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie gedig is (ondersteuning/uitbuiting) van mense wat swaarkry. (1)

(b) Hoe sal hierdie tema jou lewe in die toekoms beïnvloed? (1)

9.1.11 Wat, dink jy, is die mooiste eienskap van die dogtertjie in die gedig as sy na die bedelaar kyk? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

EN

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

9.2 **"PRYSLIED" – Antjie Krog**

Lees die gedig hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

PRYSLIED – Antjie Krog

in die sandkliphart
vandag
staan hy
kop en skraal skouers staan hy bo almal uit
houtskool en as is sy hare
hy, die sandkleurige seun van uNosekeni
uNosekeni die ma van Mandela
hy, die man met die vlesige palmkussings
hier staan hy
uit die gevestigde familie van uNgubengcuka
die seun van Dalindyebo
die seun van Mandela
hy van die rivieroewers by iNqunu
heelmaker uit die Thembu-stam

'n klein swart ster priem sy bo-lip

ons prys hom
hy wat nie lag nie en nie huil nie
eerste ratelaar van Umkhonto we Sizwe
die swart pimpernel
hy wat nie lag nie en ook nie huil nie

hier staan hy dan nou voor ons
Nelson Rolihlahla Mandela
getrokke tak van lank gelede
die sleepsel van sy blare lê wyd
legendaries is hy – opspoorder van harte
hy maak die pante bymekaar
van 'n verskeurde land
hy draai ons na mekaar toe vir mekaar
hy, heelmaker van mense
hy stig vrede
vrede, die ma van groot nasies

9.2.1 Hoe word die Uniegebou waar Nelson Mandela gestaan het, in die gedig genoem? (1)

9.2.2 Voltooi die volgende sinne deur die korrekte WOORD in te vul. Skryf slegs die vraagnommers (9.2.2(a) tot 9.2.2(c)) en die antwoord neer.

In reël 4–17 lees ons dat hy (a) ... as die ander mense was. Sy vel was die kleur van (b) ... en hy was iemand wat sy emosies kon (c) ... (3)

Need an amazing tutor? www.teachme2.com/matric

9.2.3 "kop en skraal skouers staan hy bo almal uit" (Reël 4).

Wat is die figuurlike betekenis van hierdie woorde? (1)

9.2.4 Waarmee word Nelson Mandela se haarkleur vergelyk? (2)

9.2.5 Wat is die letterlike betekenis van "vlesige palmkussings"? (Reël 8) (1)

9.2.6 Gee 'n voorbeeld van alliterasie in reël 4. Skryf die alliterasie neer en onderstreep die allitererende klanke. (1)

9.2.7 Watter WOORD dui daarop dat hy sy agtervolgers kon ontglip? (1)

9.2.8 Wat is die funksie van die aandagstreep in reël 25? (1)

9.2.9 Watter stemming heers in die gedig? (1)

9.2.10 Die digter maak gebruik van alleenplasing om sekere gedagtes te beklemtoon.

Skryf 'n reël uit die gedig neer waar die digter hierdie tegniek gebruik het. (1)

9.2.11 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (9.2.11) en die antwoord neer.

Die uiterlike bou van die gedig dui daarop dat hierdie gedig 'n (sonnet/vrye vers) is. (1)

9.2.12 Waarom kan ons sê die spreker het 'n geslaagde pryslied geskryf? Konsentreer op "prys" en "lied" in jou antwoord. (2)

9.2.13 As iemand 'charismaties' is, beteken dit hy/sy het besondere eienskappe wat hom/haar baie populêr maak en mense tree baie lojaal teenoor hom/haar op.

Lei nou uit die gedig TWEE eienskappe van Nelson Mandela af wat hom, volgens jou, populêr gemaak het. (2)
[35]

TOTAAL AFDELING D: 35
GROOTTOTAAL: 70

Kopiereg voorbehou